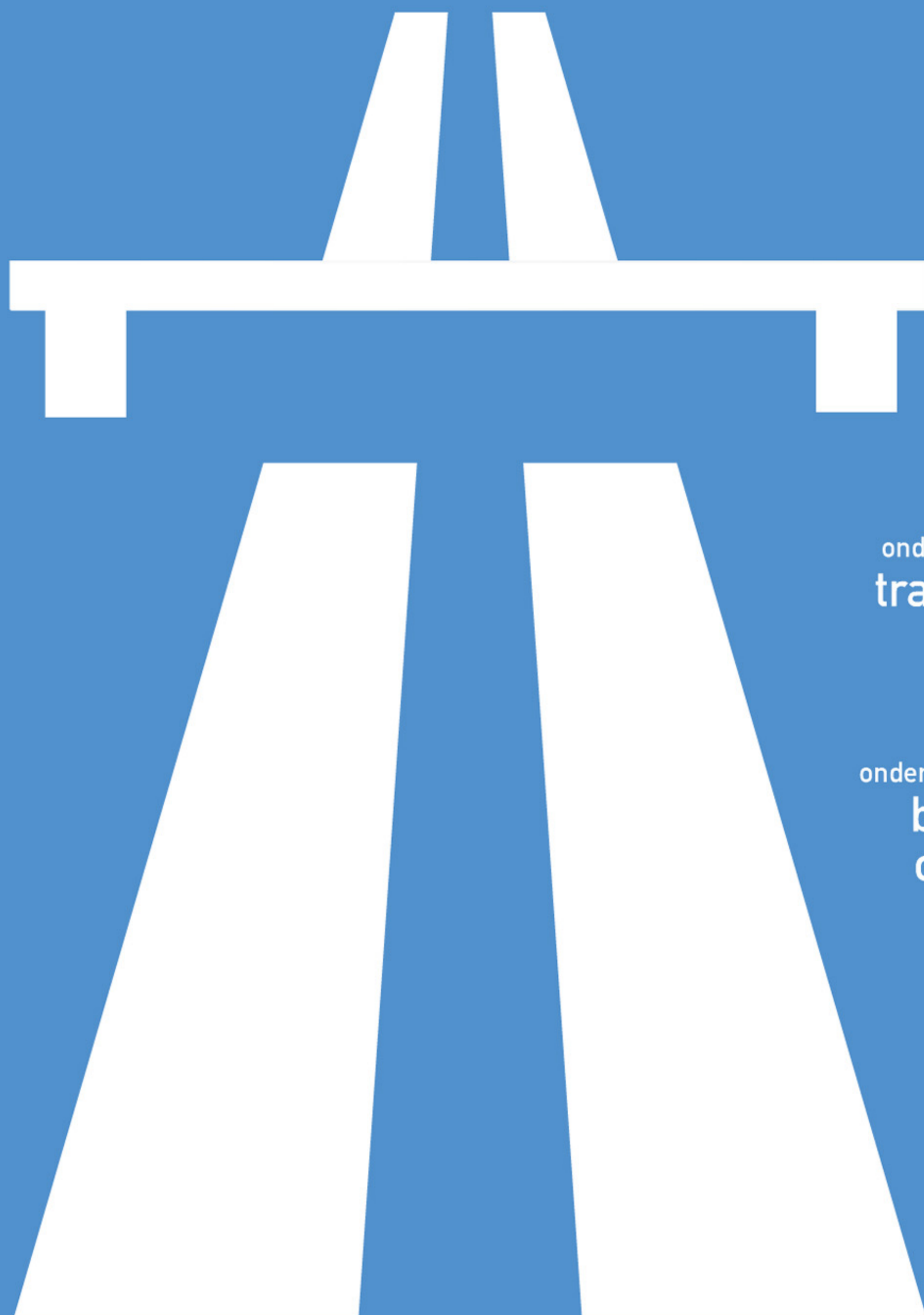

tweemaandelijke uitgave van d.b.s.g. stylos / nummer 1 / jaargang 2009

pantheon//

onderweg

onderweg// de cockpit
als een slang
die zijn prooi
doorslikt

onderweg// getting you there:
trainstations: part
of the journey

onderweg// zicht op de snelweg
berooft van ons
open landschap

stylos // stylosophy // chepos // Muenchen anno 2009 // pantheon photo contest // pas stylos,...nu
god is in the gasstation // building for the moment // self-empowerment in xixuaú // de cockpit.
give me a break! // getting you there // zicht op de snelweg // 'path into architecture' portraits

STYLOSOPHY

Jaarboekcommissie

Het 23ste Lustrum van Stylos zat er aan te komen, is gekomen en is, helaas, nu alweer voorbij. Het was hoe dan ook een belevenis in de meest letterlijke zin van het woord. Maar alvorens nog verse herinneringen op te halen, is het misschien leuk en interessant eens stil te staan bij de historische waarde van het Lustrum, want deze is niet zonder controverse. Stylos zou namelijk volgens sommigen niet 115 jaar bestaan op 13 februari, maar eigenlijk pas jarig zijn op 22 januari en dan slechts 63 jaar bestaan - in dat geval zou er niet eens sprake zijn van een Lustrum. In het eeuwboek kan men hierover lezen in een stuk van Prof. Ir. M. Gout, een van de oprichters van het eerste bestuur onder de naam "Stylos". Hij vertelt hierin de geschiedenis van Stylos en de verbondenheid met Practische Studie, de studievereniging van Civiele Techniek. Zo blijkt Stylos in 1947, toen toekomstig civiel en bouwkundig ingenieurs nog samen studeerden, de rol van Practische Studie te hebben overgenomen en hun leden achter zich hebben weten te scharen.

Hierdoor moest Practische Studie destijds het veld ruimen. Stylos heeft aldus het stokje overgenomen en claimt daarom 115 jaar te bestaan. Practische Studie meent echter dat zij zelf de enige vereniging is die 115 jaar bestaat. Daar is an sich iets voor te zeggen, daar zij hun naam tot op heden hebben behouden. Toch zijn er bewijzen dat de huidige Civiel technische studievereniging in de beginjaren van Stylos inactief is geweest. Om die reden hebben zij evenmin cq evengoed recht op dit lustrumjaar als Stylos. Na dit korte historische intermezzo, nu datgene, waar het Lustrum werkelijk over gaat. Want hoewel geschiedenis belangrijk kan zijn, moet aan wat in het heden gebeurt de grootste waarde worden toegekend.

Het Lustrum begint met een grootse kick-off party in de stijlvolle sociëteit Tyche. Het feest komt al snel op gang en voor iedereen het weet, slaat de grote klok in de Oude Jan reeds twaalf keer aaneengesloten - de dies natalis is aangebroken. Uiteraard zou dit gevierd worden met vele flessen champagne. Als vanzelfsprekend volgde een speech van de voorzitter die met een daverend applaus werd ontvangen door alle aanwezigen. Hierna werd het feest hervat en zou er verder gefeest worden als ware het woord morgen uit eenieders vocabulaire geschrapt. Een flitsend, bruisend, mooi, interessant, maar vooral typisch bouwkundefeestje, dat altijd gekenmerkt wordt door een ontspannen sfeer en goede muziek, was het gevolg. Buiten feesten, kan natuurlijk ook een heuse excursie niet ontbreken in

vlakken. Een andere groep zei weer: "Emotie wordt niet veroorzaakt door een ruimte, maar door een atmosfeer," waarmee ze direct de zaak vanuit een andere invalshoek benaderden. De zoektocht naar emotie lijkt behoorlijk geslaagd, gezien de grote variëteit aan resultaten die gepresenteerd werden. Maar misschien nog wel veel interessanter dan het eindresultaat, was het proces, dat ook met een hoop emotie gepaard ging. Niet verrassend, gezien het feit dat deze workshop een aaneengesloten 23 uur duurde (uitloop niet meegerekend). "Ik wil naar huis. Ik wil slapen." De uitslag:

Eerste prijs - Black Box

Indesem prijs - Peep-meubel

Eervolle vermelding - De Boog

Misschien moeten wij onze woorden terugnemen als het gaat over de "klap op de vuurpijl" die gevormd zou worden door de workshop. Maar misschien ook niet, daar de andere kandidaat die hiervoor in aanmerking komt, het gala, een activiteit is die in een totaal andere categorie valt. Hoe dan ook, traditioneel wordt het hoogtepunt van een Lustrum in studierend Nederland gevormd door een gala, óók bij het 23ste Lustrum van Stylos. In het illustere Groothandelsgebouw te Rotterdam gaat het feest om klokslag tien uur van start.

Het mooie van een gala is dat er eens ontsnapt (lijkt) te worden aan het platvloers hedonistisch beeld dat de buitenwereld vaak van studenten heeft. Nee, alles draait er om stijl, zien en gezien worden, correct gekleed zijn, maar wél op een creatieve manier. We zijn en blijven immers bouwko's. Op de vraag "met wie ben je" antwoorden

velen met de naam van hun date, met wie ze ook (denken) naar huis te gaan. Een enkeling zegt slechts met "me, myself and I" gekomen te zijn. Dit sluit toch wel een beetje aan bij het egocentrische beeld dat veel mensen van architecten (in spe) hebben.

De muziek sluit in elk geval goed aan bij het gevoel van stijl: met onder andere de Big LeBandski is een uitstekende sfeer binnengehaald. De bouwko heeft het altijd over verhoudingen. Op het gala wordt de Sectio Aurea niet met de verhouding $1:\phi$ aangeduid, maar met $7/8$. Als $7/8$ van de gratis muntjes op zijn, betekent dit een ideale ratio tussen alcohol en regelperspectieven; sommigen begrepen dit niet. Dat gold in ieder geval niet voor de vele muzikalenten die ineens, door aanwezigheid van vele babyvleugels, geopenbaard werden; één van hen schudde zo Rachmaninov II uit zijn spreekwoordelijke mouw. Als om drie uur de stekker uit het feestje moet worden getrokken, is het gala net op haar hoogtepunt beland: een combinatie van feestvreugde door muziek, romantiek, Stylosliefde, alcohol... Maar iedereen is het er naderhand in de trein naar huis over eens dat stoppen op het hoogtepunt toch het beste is. En zo is het. Gefeliciteerd! Proost! Op naar het 24ste Lustrum en dat nog vele Lustra mogen volgen! //

Foto's pagina 2 en 3 van links naar rechts:
Daan Roosegaarde lezing, Kie Ellens lezing, taart verdeling, workshop - post its,
Foto's van Alexandra de Jong en Joep Kuys.

Foto's pagina 4 en 5 van links naar rechts:
workshop - dinner, workshop - sundawn, Julianalaan - feestelijk, pantheon archief,
Stylosophy taart, Champagne, pantheon archief, workshop - brainstorming
Foto's van Bas Wetzel, Alexandra de Jong en Joep Kuys.

de mens ook dichtbij de werkelijkheid moeten staan. Juist door iets wat volkomen logisch en realistisch is van een stukje onwerkelijkheid te voorzien, zorgt ervoor dat men nieuwsgierig wordt. Juist de vraag of het nu kunst is, of een ongelukkige bijkomstigheid van omstandigheden zorgt ervoor dat een werk een kunstwerk wordt. Zo kunnen bijvoorbeeld gemeenten wel de vrijheid beperken, door regels en wetten op te stellen, maar wanneer er iemand verantwoordelijkheid neemt voor zijn omgeving, kan deze verantwoordelijkheid nog doorslaggevend zijn voor deze omgeving. "Er is veel dat wel je kunt doen." Als bewoner van een buurt kun je dus zoveel meer zijn dan slechts een bewoner. In plaats de slechte punten van je buurt te blijven herhalen en herhalen pleit Ellens ervoor dat je het heft in eigen handen neemt en door kleine aanpassingen je buurt prettiger maakt.

Binnen het thema "beleving" gaat het bij Peter Veenstra vooral om de invloed van geluid op mensen. De impact van geluid op mensen wordt volgens Veenstra onderschat. In tegenstelling tot bijvoorbeeld tast en zicht, kan ons gehoor altijd alles waarnemen. In plaats van geluid wegnemen (geluidswallen) kan geluid ook toegevoegd worden aan de openbare ruimte. 'Sound-design' zou daarom meer ontwerpers bezig moeten houden. Naast Peter Veenstra moet ook Daan Roosegaarde genoemd worden. Deze 'content-provider' wil zichzelf niet graag slechts architect, slechts kunstenaar of slechts designer noemen. Terecht. De essentie die Roosegaarde probeert over te brengen is dat veel dingen al een deel uitmaken van een interactief netwerk. Men zou de hele wereld kunnen zien als een onaan elkaar gesloten netwerk. Daarnaast zouden interface en het object dichterbij elkaar gebracht worden. Er moet geen verschil meer zijn tussen hardware en

software. Voor nadere voorbeelden moeten we studio Roosegaarde in smiezen houden. Tijdens zijn lezing heeft hij al laten vallen een gebouw in de plannen te hebben. Maar Stylos zou Stylos niet zijn, als het Lustrum geen activiteiten in de volle breedte zou bevatten. Zo werd er, ook voor historisch besef een Lustrumexpositie geopend. Sleutelfiguren zijn Jurgen Beliën en Roderick Trompert, beiden oud-bestuurders van Stylos. De tentoonstelling ging over de afgelopen vijf jaar Stylos, waarbij ieder jaar was gesymboliseerd door een banier met de kleur van het bestuursjaar. De Pantheon//-artikelen die het meest spraakmakend waren voor dat bestuursjaar, vormden de leidraad. Overigens is er tijdens die tentoonstelling ook het digitale Pantheon//-archief geopend, waaraan Roderick veel tijd heeft besteed en waarvoor door Jurgen een mooie module in de website is ingepast, waar je ieder artikel apart kunt afdrucken. Dit archief is voor iedereen te bekijken via pantheon.stylos.nl.

Klap op de vuurpijl is waarschijnlijk de georganiseerde workshop. Het bouwko-gehalte lag hierbij namelijk zeer hoog; want wat is er nu meer 'bouwko' dan een nachtje doorhalen en conceptmaquettes maken? Bovendien bleek ook uit de hoofdprijs die ermee gemoeid was - uitvoering in 1:1 in het NAI - dat de lat bij deze workshop hoog is gelegd. Robert Winkel hield een hierop inleidende lezing met als hoofdthema 'oneindigheid'. De titel die de workshop droeg, is "Built Emotion"; het gaat erom emotie te vatten in een object van maximaal twee bij twee meter. Dit soort vraagstukken heeft natuurlijk een zeer grote complexiteit, aangezien emotie, zoals een jurylid opmerkte, "cultuurgebonden is". Hoe dan ook: meer dan één team ging uit van een object dat emotie zou moeten prikkelen op alle zintuiglijke

het programma van een bouwkundig Lustrum, en wel een excursie naar een architectuurstad met evenveel gezichten als namen: in het Bayerisch Minga; in het Italiaans Monaco; in het Duits München. De lustrumexcursie vertrok op vrijdagavond naar Duitsland. (Zie pagina 8 en 9 voor artikel) In de week die volgde, heeft een aantal sprekers lezingen gegeven, die bijzonder drukbezocht werden. Ook was het mogelijk 's avonds een film over architectuur mee te pikken. Deze films werden ingeleid door lezingen van de filmmakers zelf.

Bepaalt architectuur het beeld van de maatschappij, of bepaalt het beeld van maatschappij de architectuur? Aan deze discussie is al door velen deelgenomen. Het juiste antwoord weten tot op de dag van vandaag nog niet. 'Ex-architect' en schoolvoorbeeld voor het voeren van deze discussie is Carel Weeber. Dit, omdat hij zelf al overhoop lag met twee verschillende gedachten: "Als architect ben je een speelbal van de maatschappij", en "Je deed als architect wat je dacht dat goed was voor de maatschappij". Deze tweestrijd komt goed naar voren in vertoonde film van Remy Velk uit 2006: "Dwars, de erfenis van architect Carel Weeber". Misschien is een juiste verantwoording voor het wispeltreurige karakter van Weeber het volgende: "Alleen een gek veranderd niet van mening." Dit slaat de spijker op zijn kop. Wellicht om de reden dat deze tweestrijd meer een wisselwerking tussen beiden stellingen vormt, in plaats van één naar voren komende winnaar te hebben.

Ook in 'The Fountainhead' komt deze discussie naar voren. Deze film draait om de architect Howard Roark, die integriteit boven alles zet. Na terugkomst van een zeilreis blijkt een ontwerp van Roark aangepast te zijn zodat het gebouw in de smaak valt bij het grote publiek. Om zijn integriteit - en dat van zijn ontwerp - te beschermen blaast hij het gebouw op. Roark stelt dat zijn daden gegrond waren. "Ontwerpt een architect alleen voor de maatschappij? Of voor zichzelf?" Dat het bouwkunde studerend publiek hier ieder zijn eigen visie op had bleek ook tijdens de discussie bij The Fountainhead. Slechts een enkeling durfde het voor de vooruitstrevende Roark op te nemen: "Als bouwkunde student moet ik hem wel verdedigen. Anders zit ik hier voor niets - dan kan ik net zo goed stoppen."

Zo is ook Beleving een centraal thema gedurende de Lustrumweek. Kie Ellens houdt zich bijvoorbeeld bezig met het denken over "public sculpture". Dit slaat terug op zijn bewering dat (kunst)werken dichtbij

